

extiterunt, cæsis pluribus ex Gallis, ex Sforcianis verò quatuor, captis tamen equitibus ducentis & quinquaginta, pedibus verò centum, ac cæteris per devia montium fugatis; qui postea quām neminem ulterius persequentem inspexerunt, in unum collecti, ad pugnam reversi sunt. At cum hoste ita viriliter certaverunt, ut sex & decem equites ex Venetis cum Angelo Dirutano Præfeto militari, qui Venetis animos inermis addebat, inter pugnandum caperentur, vulneratis nonnullis, & claris quidem viris cum Antonino domestico familiari Scipionis, & Angelo Politbeti, qui eodie perquam fortiter militarunt. Hæc quidem res Annibalem monuit, ne fortunæ priori fideret, & feroces Gallorum animos Italicas virtutibus anteferret, neve sibi ipse persuaderet, omnia in ejus ditionem ventura sine sudore, & sanguine, cùm præsertim infestum sibi hostem habeat Imperatorem Scipionem primi Martis filium; cuius animus omnia auder ad similitudinem patris. Quem Romanis etiam Imperatoribus audeo jure optimo vel anteponere, vel æquare, & Illustrissimi Imperii Venetorum potentiam, quæ nullo unquam bello victa hostibus cessit. Jam Scipio ad sua Castra revertebatur cum Legato Hieronymo Barbarico, Viro quidem cum in cæteris rebus, tum & in primis pro Republica diligentissimo; qui tantâ benivolentiâ Scipioni afficiebatur propter animi ejus præstantiam, facillimos mores, & fidei in Venetos integratatem, ut majori non posset. Hi ambo cum Johanne Comite Rangono Duce, & Brunorio Cylarcha de pugna in Gallos, de eorum ferocitate in primo congreßu, de cæde, de captiuis, deque ceteris rebus, quæ utrinque supervenerant, inter eundum loquebantur; maximè quo pater Polonus prior hostem invaserit. Erat quinetiam sermo frequens de ordine Petri Advocati militis veterani ac Civis Brixiensis, cui locorum difficultates ita cognitæ erant, ut nemini magis. Qui inermis Gallum quandam per cassida deprehensem, accepta ab eo fidei in ejus senectute captivavit.

Nonis Novembribus, Scipio Exercitum ejus Gussagum diligenter trajecit, quod Oppidum in radicibus montium Franciæ curta situm est, distatque sex millibus passuum Roado. Hic primum præconis voce magno cum tubarum clangore declaratum est, ut qui velint ab hostium Exercitu ad Venetos transfugere, mercedem transfugii accipiant.

Postridie hostis, sagittis, & tormentis onerata ne pauca quidem plaufra ab urbe ad Castra Scipionis deferuntur. Qui omnino instituerat, aut Roadum ab obſidione liberare, aut cum Annibale incerto Marte præliari, fuisse cum militiis Ducumque virtuti, tum etiam aggressibus, qui ex omni parte montium collecti descendebant.

Dum hæc tractabantur, Oppida Glareæ annis Abduae ferè omnia ab Imperio Venetorum deficiunt, & ad Annibalem, tanquam clarum aliquod facinus fecerint, lata fronte confidunt. Qui ita Roado infestus erat, ut tormentis in colle postis, domos ferè omnes dejecerit, atque aliis & quidem majoribus in planicie locatis, muros, & Oppidi defensiones concusserit, ratus Oppidum brevi expugnare, cùm post Germani adventum Alexandri Sfortiæ Dusis cum magnanimi, tum etiam scientiâ rei militaris peritissimi essent secum (ut ferebatur) octo & viginti millia militum.

A Quos omnes Scipio diligentissimus tanto animo invadere instituerat, ut nihil ei gratius, nihilque optandum magis esse posset.

Furlivii Dominus jampridem in Montoroni campi lapsu equi captus ab Annibale hac condicione relaxatur, ut præstituto tempore juvenis perbenignus regnum suum repetens arma intermitat.

Roadenses cum Sforcianis ad pugnam faciendam omni ferè die portas Oppidi egrediuntur. In quo certamine quam plurimi utrinque quovis armorum genere cæduntur, & sauciantur.

B Annibal cùm muris tormenta nihil obſent, cavis cavernis operam dabat, ut Oppidum quacunque ratione expugnare posset. Roadenses verò, in quibus spes omnis Venetorum & Scipionis eo tempore posita erat, militibus, & Oppidanis, qui illuc confluxerant protulæ loci, & re ſalva octavo nonas Novembribus in Annibalis ditionem ſua sponte devenerunt; quod factum, fuit non mediocrē vulnus Brixiensibus, qui cùm planicie Villas, & Oppida ferè omnia perdidissent, nunc ſperare vix in montibus poſſunt, unde erant ipſis hominum ſubſidia, & rerum ferè omnium copia inundantiflamma.

C Inter ea Gussagum, & alia Franciæ curta Oppida, & Villæ ad Annibalem tanquam ad Numen aliquod conſigunt. Tum Scipio, cui res Roadi, & aliorum locorum, quæ in montibus erant ſita, præter ſpem evererant, Exercitum ſubito in Borgum Satullum dejecti, ne qua per latos campos ab Annibale, & per montes ab agrestibus aut militum, aut impedimentorum incommoditate impeditetur, quandoquidem Caſtra ejus erant ſub montium radicibus diſtributa.

D Ilegum in mediis collibus ſitum, quod Oppidum à lacu nomen accepit, ad Annibalis fidem conſigit, diptis ſtipendiariis, quos Legati in eorum tutelam miferant. Pandinum à Scipione defecit, hoste etiam nunquam viſo; fed cùm tota Abduae Glarea, & Caravagium, præter Cremam, à Venetiis defeciffet, non poterat iudicio Oppidanorum ſub potestate Scipionis conſervari.

Sexto idus Novembribus Scipio in Rezatum, ceteraque Villas inter radices montium, & amnem Navilium circumfusas, moris signis Exercitum trajecit. Ad quem cum Prætore Brixiae Reſtores, & Primates Urbis profecti fuit, ut de liberatione tutiore, deque aliis rebus necessariis exercitui conſultarent; propterea quod imminebant jam nives & tempeſtates, pabula in Campis nequaquam inveniebantur. Quin etiam hoſtis numero militum ſuperior erat. (ut fama erat) de hyematione cum suis Ducibus sermonem faciebat.

E Jam excubiis nocturnis Brixiae opera datur, adeò dilatarunt est Annibalis imperium, ut etiam ad Urbis mœnia ejus milites uſque diſcurrant.

Annibal pene voti compos majorem impedimentorum partem cum equis inutilibus, partim in agrum Cremonensem ad hybernandum remittebat, partim in Brixensi diſponebat. Ipſe verò cum suis Ducibus, cumque commodioribus militibus, & pediū copiis per populos, qui in potestatē ejus venerant, libere diſcurrebat, quandoquidem Venetorum Exercitus eſſet inter Villas diſtributus, non mœniis circumfeptrus, ſed flumine, & montium radicibus, quas Pedimontem vocant, in cuius